

Ekonomické nástroje
v kontextu změn zákona o ovzduší a přípravy 2. fáze EDR

Jiřina JÍLKOVÁ, Jitka VLČKOVÁ, Leoš Vítek, Jan Pavel

SEMINÁŘ
Nový zákon o ochraně ovzduší
Beroun, 5. června 2008

Kontext

- komplexní novela zákona o ochraně ovzduší
  - nástroje jsou zaměřeny na škodliviny, ovlivňující kvalitu ovzduší
- příprava 2. fáze ekologické daňové reformy
  - nástroje jsou či mají být zaměřeny na regulaci CO₂ a dalších skleníkových plynů, o kterých se velmi intenzivně diskutuje v souvislosti s klimatickou změnou a převažující část odborníků identifikuje tyto látky jako příčiny klimatické změny
- současný systém nástrojů byl definován začátkem 90. let a doplněn systémem EU ETS s působením od roku 2005
- prezentované náměty představují myšlenky akademického týmu pracujícího pod vedením prof. Jiřina Jílkové z VŠE – IEEP, bez odsouhlasení konsensu s MŽP

Principy návrhu ekonomických nástrojů

- komplementární k administrativním nástrojům: racionální mix
- snaha o určitou synergickou koordinaci či komplementaritu nástrojů ochrany ovzduší a klimatu s cílem zlepšení environmentálních parametrů
  - téma se začíná velmi intenzivně diskutovat v zahraniční odborné literatuře
- minimalizace administrativních nákladů
  - preference menšího počtu velkých zdrojů
  - u nástrojů zasahujících velký počet zdrojů začlenění do existujícího systému administrace nástroje
- minimalizace administrativních nákladů
- ekvivalentní relace ekonomické zátěže zdrojů
- zajištění určitého / definovaného objemu výnosu do SFŽP

Navrhované nástroje (1)

OFFSETY PRO ŠKODLIVINY

cíl:

- redukce ekonomické zátěže pro velké zdroje a omezení emisí
- stejný či nižší objem emisí s výrazně nižšími národohospodářskými náklady oproti variantě pouze administrativních nástrojů
- regulované zdroje: velké zdroje
- flexibilita nejenom pro CO₂, ale rovněž pro škodliviny (SO_x, NO_x, VOC)
- možnost offsetu (výměny) oprávnění k emisím v rámci firemní či regionální bubliny, nikoliv komplexní systém emisního obchodování
- podmínka: minimální vliv na lokální kvalitu ovzduší
- externí faktory a otevřené problémy:
  - emisní limity a emisní stropy + regulace IPPC

Navrhované nástroje (2)

DAŇ Z NEMOVITOSTÍ

- cíl:
  - redukce emisí z malých zdrojů a zlepšení lokální kvality ovzduší
- regulované subjekty: malé zdroje
- nástroj:
  - místní poplatky versus daň z nemovitostí
  - podobně fungující nástroje, ale u daně z nemovitostí začleňujeme nástroj do vybudovaného systému správy nástroje se standardními procedurami
- velký počet zdrojů – 500 – 600 000
- účinnost nástroje začíná u daně ve výši přibl. 5000 Kč za rok
- nutno doplnit specifickými výdajovými programy

Navrhované nástroje (3)

ZVÝŠENÍ POPLATKŮ ZA ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ

- cíl: zvýšit účinnost poplatků
- regulované subjekty: velké zdroje / významné zdroje (nová kategorie) – nutno dopracovat
- zvýšení poplatků: dle analýzy dat SFŽP zvýšení sazby na sedminásobek vytvoří podmínky pro environmentální účinnost poplatku
- + odpisová politika
- nutno dořešit mezní případy: střední zdroje
vysoká administrativní náročnost a malý výnos
ale
požadavek ekvivalence regulace

Navrhované nástroje (4)

DAŇ Z CO₂

- cíl: redukce emisí CO₂
- regulované subjekty: velké zdroje / významné zdroje (nová kategorie)
- nástroj by se vztahoval na velké a střední zdroje mimo systém EU ETS (komplementární k EU ETS)
- nutno dořešit:
  - definování a administrace nástroje
  - daň z CO₂ je jako yeti: všichni o ní mluví, ale nikdo ji neviděl
  - daň z CO₂ byla zavedena ve Švýcarsku

Další kroky

- Představené nástroje vycházejí z úvah interdisciplinárního akademického týmu, který je složen z environmentálních ekonomů, technických odborníků a expertů na veřejné finance.
- Návrh budeme diskutovat v rámci projektu vědy a výzkumu.
- Budeme realizovat simulace environmentálních a ekonomických dopadů.
- UVÍTÁME DALŠÍ KRITICKÉ I SOUHLASNÉ PŘIPOMÍNKY A NÁMĚTY.

Děkujeme za pozornost

jilkova@ieep.cz

vlckova@ieep.cz

Prezentaci a další podklady umístíme na

www.ieep.cz